معنای اختیار قرائت و انواع آن

برای اینکه ایدتان بماند عرض میکنم. کسی میگوید خداوند من را مختار کرده تا نمازظهر را در هر جایی بخوانم. من نزدیک بخاری میایستم. به او میگوییم خدا به تو فرموده؟ میگوییم نه، خدا فرموده نماز را بخوان و در همه افراد آن مختار هستی. من هم این فرد را اختیار کردم. گاهی اختیار این فرد به من مربوط میشود. مثالی که ایشان زدند یکی از مبادی اختیار است. میگوید من راحتتر میتوانم این را بگویم؛ خصوصیت تکوینی زبان من، ای انس بچگی من این است. حاج آقا از خلیل ابن احمد در العین تجلیل میفرمودند. این از ابتکارات او است. خلیل میگوید واژههایی مثل فلان و فلان –از دو حرف اسم میبرد- را در عربی ندارید. میگوید شما نمیتوانید در عربی یک ماده پیدا کنید که فلان حرف و فلان حرف در آن بیاید. ما اینها را بلد هستیم؟! خلیل بن احمد میگوید، چرا؟ چون او دقت در صوت شناسی دارد. میگوید اصلاً فطرت عرب در این نیست که در یک کلمه بین این دو مخرج جمع کند. متخصص این را میگوید. میگوید ما در عربی کلمهای که این دو حرف در آن موجود باشند را نداریم.

گاهی اختیار در این است که میبینیم طرف قرائت کرده اما قرائت او بر لسان ثقیل است. یکی از کارهای سخت به خصوص بر غیر عرب ها امالهٔ است. خودشان میگویند که چرا قرائت حفص را انتخاب کردهاند؟ چون حفص در کل قرآن یک امالهٔ دارد. خب این راحت است. اما اگر بخواهیم قراء دیگر را ببینیم، باید امالهٔ کنیم. چارهای نیست. مثلاً به «بِسْمِ اللَّهِ مَجْرٖاها وَ مُرْسٰاها[1]» میرسیم باید بگوییم «مجریها». به نظرم حفص امالهٔ عالیه میکند. یعنی قشنگ میگوید مجریها (یعنی با یاء).

شاگرد: کسره کشیده می خوانند .

استاد: من حرفی ندارم، تنها میخواستم بگویم که یک امالهٔ دارد. برای تواتر مثالهایی در ذهن هست که شنبه عرض میکنم چون باید مبادی آن در ذهن شریفتان بازتر شود.

---

[1]سوره۴۱

بازبینی #2
ایجاد شده 4 آوریل 2024 08:11:00 توسط ... .
به روزرسانی شده 15 مه 2024 15:29:17 توسط ... .